

राज्यात माहे जून ते सप्टेंबर, २०२२ या कालावधीत अतिवृष्टीमुळे उद्धवलेल्या पुरपरिस्थितीमुळे झालेल्या मालमत्तेच्या नुकसानीकरिता बाधित व्यक्तींना निधी वितरित करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय, क्रमांक : सीएलएस-२०२२/प्र.क्र.२५८/म-३
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : १९ जानेवारी, २०२३

- संदर्भ :** १) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक : सीएलएस-२०१५/प्र.क्र.४० /म -३, दि.१३.०५.२०१५
- २) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक : सीएलएस-२०२१/प्र.क्र.२०३/म-३, दि.११.०८.२०२१
- ३) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक: सीएलएस-२०२१/प्र.क्र.२०३(भाग-१)/म-३ दि.१९.०८.२०२१
- ४) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्रमांक: सीएलएस-२०२२/प्र.क्र.२५८/म-३, दि.०८.०८.२०२२
- ५) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्रमांक : सीएलएस-२०२२/प्र.क्र.२५३/म-३, दि.२२.०८.२०२२
- ६) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्र.सीएलएस-२०२२/प्र.क्र.२५८/म-३, दि.१९.०९.२०२२
- ७) विभागीय आयुक्त, नागपूर यांचे पत्र क्र.मशा-७(५)/नै.आ.व्य./कावि-५४७/२०२२, दि.२५.११.२०२२
- ८) विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांचे पत्र क्र.२०२२/मशाका/नै.आ./कावि/१८९०, दि.१३.१२.२०२२

प्रस्तावना:-

राज्यात माहे जून व जुलै, २०२२ या कालावधीत अतिवृष्टीमुळे उद्धवलेल्या पुरपरिस्थितीमुळे राज्यातील काही जिल्ह्यांमध्ये शेतीपिकाचे व मालमत्तेचे नुकसान झाले आहे. जून व जुलै, २०२२ या कालावधीत अतिवृष्टीमुळे उद्धवलेल्या पुरपरिस्थितीमुळे झालेल्या मालमत्तेच्या नुकसानीसाठी राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीच्या दरानुसार संदर्भाधीन क्र.४ च्या शासन निर्णयान्वये निधी वितरीत करण्यात आला आहे. तदनंतर संदर्भाधीन क्र.५ च्या शासन निर्णयान्वये माहे जून ते ऑक्टोबर, २०२२ या कालावधीमध्ये झालेल्या व होणाऱ्या मालमत्तेच्या नुकसानीकरिता शासन निर्णय दि.११.०८.२०२१ अन्वये विहित करण्यात आलेल्या मदतीच्या वाढीव दराने मदत अनुज्ञेय करण्यात आली. सबब, संदर्भाधीन क्र.६ च्या शासन निर्णयान्वये वाढीव दराने मदत वितरीत करण्यात आली आहे. सदर शासन निर्णयामध्ये नागपूर विभागाचा समावेश नव्हता. आता विभागीय आयुक्त, नागपूर यांनी जून ते ऑक्टोबर, २०२२ या कालावधीत अतिवृष्टीमुळे उद्धवलेल्या पुरपरिस्थितीमुळे झालेल्या मालमत्तेच्या नुकसानीसाठी निधी मागणी केली आहे. तसेच विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांनी जुलै, २०२२ मध्ये मस्त्य

शेतीपिकांच्या नुकसानीकरिता निधी मागणीचा प्रस्ताव संदर्भाधीन क्र.७ व ८ अन्वये शासनास प्राप्त झाले आहेत. त्यानुसार माहे जून ते ऑक्टोबर, २०२२ या कालावधीत झालेल्या मालमत्तेच्या नुकसानीकरिता मदत देण्यासाठी निधी वितरित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

राज्यात माहे जून व ऑक्टोबर, २०२२ या कालावधीत अतिवृष्टीमुळे उद्धवलेल्या पुरपरिस्थितीमुळे राज्यातील काही जिल्ह्यांमध्ये मृत जनावरांसाठी मदत, पूर्णतः नष्ट/अंशतः पडझड झालेली कच्ची/पक्की घरे, झोपडी, गोठे, नुकसानीसाठी मदत व इतर अनुज्ञेय बाबींच्या नुकसानीकरिता बाधितांना राज्य वाढीव दराने मदतीचे वाटप करण्याकरिता या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या सहपत्रांत (विवरणपत्र -१) दर्शविल्याप्रमाणे रु.१०६८७.०७ (अक्षरी रूपये एकशे सहा कोटी सत्याऐंशी लाख सात हजार फक्त) इतका निधी विभागीय आयुक्त यांचेमार्फत संबंधित जिल्ह्यांना वितरीत करण्यास शासनाची मंजूरी देण्यात येत आहे. तसेच नैसर्गिक आपत्ती मध्ये घरे पूर्णतः क्षतीग्रस्त झाली असल्यास कपडे तसेच घरगुती भांडी/वस्तुकरिता व त्याचप्रमाणे मृत जनावरांना मदत/कुक्कुटपालन शेडच्या नुकसानीसाठी देण्यात येणारा निधी याकरिता अनुक्रमे शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, दि.२१.०९.२०२२ व दि.२१.१०.२०२२ अन्वये उणे प्राधिकारात निधी वितरीत करण्याचे अधिकार जिल्हाधिकारी यांना प्रदान करण्यात आले आहेत. यास्तव सदर प्रस्तावान्वये उक्त बाबींकरिता निधी उपलब्ध करून देण्यात आलेला नाही.

२. या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या सहपत्राप्रमाणे लेखाशीर्षनिहाय निधी बीम्स प्रणालीवर विभागीय आयुक्त यांना कार्यासन म-११ यांनी तात्काळ वितरित करावा.

३. ज्या प्रयोजनासाठी निधी मंजूर करण्यात आला आहे त्याच प्रयोजनासाठी सदर निधी खर्च करण्यात यावा. शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, दि.१३.०५.२०१५ व दि.११.०८.२०२१ मधील सर्व अटी व शर्तीचे पालन करण्यात यावे. पशुसंवर्धनाच्या नुकसानीकरिता केवळ अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकऱ्यांनाच मदत दिली जाईल याची दक्षता घ्यावी. तसेच मदतीची व्दिरुक्ती होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.

४. पंचनामे करण्यात आल्यानंतर लाभार्थी निश्चित करण्यात यावेत. या शासन निर्णयान्वये संपूर्ण रक्कम बीम्स प्रणालीवर वितरित करण्यात येत असली तरी, लाभार्थी निश्चित झाल्यानंतर वित्तीय शिस्तीच्या दृष्टीकोनातून संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी प्रत्यक्ष गरजेनुसारच कोषागारातून रक्कम आहरित करून त्यानंतरच रक्कम लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यामध्ये थेट ऑनलाईन पद्धतीने हस्तांतरित करण्यात यावी. सदर निधी अनावश्यकरित्या कोषागारातून आहरित करून बँक खात्यामध्ये काढून ठेवण्यात येवू नये. या आदेशान्वये मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानाच्या मर्यादेतच खर्च करण्यात यावा. **लाभार्थ्यांना मदत वाटपाची कार्यवाही पूर्ण झाल्यानंतर लाभार्थ्यांची यादी व मदतीचा तपशील जिल्ह्यांच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात यावा** तसेच राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीच्या मानकानुसार खर्च करण्यात येणाऱ्या निधीची माहिती केंद्र शासनाच्या गृह मंत्रालयाने विकसित केलेल्या NDMIS या प्रणालीमध्ये नोंदविण्यात यावी. सर्व सूचनांची अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हाधिकारी यांची राहिल.

५. सदर निधीतून करण्यात येत असलेल्या खर्चाचे लेखे निधी आहरित करण्यात येणाऱ्या कार्यालयाच्या स्तरावर ठेवण्यात यावे व करण्यात आलेल्या खर्चाचा कोषागार कार्यालये व महालेखापाल कार्यालयाशी त्रैमासिक ताळमेळ घेण्यात यावा. राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीमधून तसेच राज्य शासनाच्या निधीमधून उपलब्ध करून दिलेला उपरोक्त निधी खर्ची पडल्यानंतर तातडीने निधीची उपयोगिता प्रमाणपत्रे संबंधितांकडून प्राप्त करून घेवून एकत्रितरित्या शासनास सादर करण्याची जबाबदारी विभागीय आयुक्त यांची राहिल.
६. वरील प्रयोजनासाठी प्रधान लेखाशीर्ष २२४५ - नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी अर्थसहाय, ०२ पुर चक्रीवादळे इत्यादी अंतर्गत सोबतच्या विवरणपत्रात (विवरणपत्र-१) दर्शविलेल्या सर्व उप/गौण शिर्षाखाली ३१-सहाय्यक अनुदाने या उद्दीष्टाखाली पुनर्विनियोजनाद्वारे निधी उपलब्ध करून यावा.
७. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक : ९/२०२२/व्यय-९, दिनांक ०६.०९.२०२३ अन्वये मिळालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.
८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०२३०११९१६४७१९७२१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सं. औ. धारूरकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
२. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानभवन, मुंबई
३. विधानमंडळाचे सर्व सन्माननीय सदस्य,
४. मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. अपर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई,
६. विभागीय आयुक्त नागपूर, औरंगाबाद ,
७. संबंधित जिल्हाधिकारी,
८. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) १/२, महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
९. महालेखापाल (लेखा परिक्षा) १/२, महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
१०. संचालक, लेखा व कोषागारे , मुंबई
११. संबंधित जिल्हा कोषागार अधिकारी ,
१२. मा.मंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१३. मा. राज्यमंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१४. वित्तिय सल्लागार व सहसचिव, मदत व पुनर्वसन प्रभाग, मंत्रालय, मुंबई
१५. कार्यासन अधिकारी (म-११/म-३), मदत व पुनर्वसन प्रभाग, मंत्रालय, मुंबई
१६. वित्त विभाग (कार्यासन व्यय-९/अर्थ-६), मंत्रालय, मुंबई
१७. निवड नस्ती (कार्यासन/ म-३).

शासन निर्णय क्र.सीएलएस-२०२२/प्र.क्र.२५८/म-३.दि.१९.०१.२०२३ सोबतचे सहपत्र (विवरणपत्र-१)
जून ते सप्टेंबर, २०२२ या कालावधीत अतिवृष्टी व पुरपस्थितीमुळे झालेल्या मालमत्तेच्या नुकसानीकरिता वाढीव दराने मदत

अ.क्र.	जिल्हा	बाधित कुटुंबांची संख्या	नैसर्गिक आपत्तीमध्ये घरे पुर्णतः क्षतीग्रस्त झाली असल्यास कपडे तसेच घरगुती भांडी / वस्तुंकरिता	वाढीव दराने मदत देण्यासाठी अनुदान	मृत जनावरांना मदत / कुक्कुटपालन शेडच्या नुकसानीसाठी मदत (SDRF) दराने	वाढीव दराने मदत देण्यासाठी अनुदान	पुर्णतः नष्ट/ अंशतः पडझड झालेली कच्ची/ पक्की घरे, नष्ट झालेल्या झोपड्या व गोठयांसाठी अनुदान	वाढीव दराने मदत देण्यासाठी अनुदान	दुकानदार यांना मदत	मत्स व्यावसायिकांसाठी मदत SDRF च्या दराने मदत देण्यासाठी अनुदान	मत्स व्यावसायिकांसाठी मदत वाढीव दराने मदत देण्यासाठी अनुदान	हस्तकला/हात माग कारागिर/बारा बलुतेदार यांना SDRF च्या दराने मदत देण्यासाठी अनुदान	हस्तकला/हात माग कारागिर/बारा बलुतेदार यांना वाढीव दराने मदत देण्यासाठी अनुदान	या शासन निर्णयान्वये वितरीत करावयाचा निधी (SDRF)	या शासन निर्णयान्वये वाढीव दराने वितरीत करावयाचा निधी	या शासन निर्णयान्वये एकुण वितरीत करावयाचा निधी (रु लाखात)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
लेखाशीर्ष			२२४५०१५५	२२४५२१९४	२२४५०३१५	२२४५२३६३	२२४५०२७१	२२४५२३२७	२२४५२३८१	२२४५०३२४	२२४५२३७२	२२४५०३३३	२२४५२३८१	(८+११+१३)	(९+१०+१२+१४)	एकूण
१	नांदेड		०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१२३.५७	४.५०	०.००	०.००	१२३.५७	४.५०	१२८.०७
एकूण औरंगाबाद		०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१२३.५७	४.५०	०.००	०.००	१२३.५७	४.५०	१२८.०७
२	नागपूर	१२९	३९.७१	४७.५८	२८.९५	१०.१०	४७०.६०	७६४.०७	०.००	२७.६१	२१.५०	०.००	०.००	४९८.२१	७८५.५७	१२८३.७८
३	वर्धा	६८	१६२.५०	१६२.५०	२०.०६	४.८३	२८३.८५	५५४.१२	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	२८३.८५	५५४.१२	८३७.९७
४	भंडारा	६३	६४.००	८१.३९	२३.९०	७.५३	४६१.७१	१६२७.५८	१३.६०	०.१०	०.१५	०.८२	४.५८	४६२.६३	१६३२.३१	२०९४.९४
५	गोंदिया	५६	४१.००	४१.००	१५.८१	४.४२	५८८.६२	९९७.७०	१७.१६	१७८.१२	१.२५	०.००	०.००	७६६.७४	९९८.९५	१७६५.६९
६	चंद्रपूर	१७२	३६७.४०	३६७.४०	४२.९७	११.१९	६७२.१८	८२२.२३	०.००	५.४९	६.२३	०.००	०.००	६७७.६७	८२८.४६	१५०६.१३
७	गडचिरोली	२४४	१५३.७५	१५३.७५	५४.४०	१५.२०	८९४.३२	२०२७.१२	०.००	५९.१९	५९.१०	०.००	०.००	९५३.५१	२०८६.२२	३०३९.७३
एकूण नागपूर		७३२	८२८.३६	८५३.६२	१८६.०९	५३.२७	३३७१.२८	६७९२.८२	३०.७६	२७०.५१	८८.२४	०.८२	४.५८	३६७३.३६	६८८५.६४	१०५५९.००
एकूण राज्य		७३२	८२८.३६	८५३.६२	१८६.०९	५३.२७	३३७१.२८	६७९२.८२	३०.७६	३९४.०८	९२.७४	०.८२	४.५८	३७९६.९३	६८९०.१४	१०६८७.०७